

МИТТИ ЁҚУТЧАЛАР

кадар фасоҳат билан сўзладики, мажлис аҳли ҳайратда колди. Дарвеш масалани қатъй далиллар билан ҳал қилиди, ҳар тарафдан таҳсис, оғарин товушлари эшигитиди...

БАЙТ:

Илми ким воситай жоҳ этар,
Ўзинио ҳални гумроҳ этар!

КАДР-КИММАТ

ШУНДАЙ КИЛИБ, мутакаббир қози ҳам дарвешнинг илм-фазилатига қойил бўлиб, ўзининг ипакли тўнини, мисқоли салласини хизматчишининг кўлига берди ва буларни дарвешга кийдиришни буорди. У дарвешдан узр сўраб:

— Эй дарвеш, сенинг қадр-кимматигни билмабман. Бу тўнни кийиб, саллани ўраб, юқори чиқиб ўтири,

— деди. Хизматчи дарвешга таъзим килиб, салла ва чонлони унга кийизомоки бўлди. Дарвеш уни ёнинг яқинлаштирий, айтди:

— Нари туринг, тақаббурик ва гурурга сабаб бўладиган бу тўн билан саллан менинг керак эмас. Эски-туски либос акл-аросатимни камайтирганин каби ипакли тўн, мисқоли салла ҳам оширимайди. Акл либосда эмас, бошадар!

Шундай кишилар бор, кимматбаҳо лиbosлар кийганлар, ўзларига оро берганлару, илм-маврифатдан, одоб-тарбиядан беҳаҳадирлар. Шундай кишиларни бошқалардан юқори, эски-туски кийимдагиларни эса улардан тубан санаҳа инсофдан эмас. Акл, идрок эгаси бўлиши учун или, маърифат таҳсил килиш лозимидир!

БАЙТ:
Илм ўкуб килмаған амал макбул,
Дона сочич, кўттармади маҳсул!

МУТАКАББИР ҚОЗИ

ҚАДИМ ЗАМОНЛАРДА бир қози-калон мажхамасига муллалар ва бойлар йигилиб, бир масалани муҳокама қиласарилар. Шу вактда эски кийимили бир камбагал дарвеш йигинга кириб келиб, мулла ва бойлар каторидан жоҳ олди.

Кози дарвешнинг мулла ва бойлар каторида ўтирганини кўриб газабанди.

— Сен нега муллалар ва бойлар ўтирасида ўтирасан, ўмартағанни билмайсанми? Дархол турил пастда ўти ёки чиқиб кет, — деди ва хизматчишининг дарвешни эшик ёнига ўтказишни буорди. Хизматчи келиб дарвешнинг ёқасидан ушлаб, пастга тушириша ҳаракат килиб:

— Сен улам бойлар мажлисида ўтиришга муносиб одам эмассан, нега ўз ҳаддининг билмай, улар орасида ўтирасан? Пашшанин арслон билан курашишга кучи етмайди. Сенинг фазл-камолинг йўқ, камбагал дарвеш одамсан, уламо ва бойлар музокараларига аралашиш учун илмий куя керак. Сенда у йўқ, тур, пастда ўти, бўлмаса кувлаб чиракаман, — деди.

Дарвеш «оҳ» торти, қози ва хизматчишининг сўзларидан ранжид, ноижо паста тушиб ўтиришга мажбур бўлди...

БАЙТ:

Илм ўкуб килмаған амал макбул,
Дона сочич, кўттармади маҳсул!

КАМБАГАЛ ДАРВЕШ

ШУНДАЙ КИЛИБ, муллалар музокарага килаётган масалалари устида тортишилар, ўхроға ўхшаб бир-бирларига ҳужум килилар, иккита монга бўлинб, гавғо, жанжалан кўттардилар. Ёқа бўғишишга яқин колди. Лекин масала ҳал этилмади. Дарвеш уларнинг килиларидан кўлиб хим ўтиради. Ниҳоят, чидамади, иккита тафриғи жанжаландан тұхтатиши даъват қилиб айтди:

— Бўйниларинизни чўзиб, гардан томирларинизни шишириб жанжалан килишингизнинг масалани ҳал килишга ҳеч алқаси йўқ. Масала далилсиз, ҳужжатсиз ҳал этилмайди. Бу масала устида менинг ҳам маълумотим бор. Илмада кувват-кудравиет етарили даражада, савол ва жаъобга тайёрман, ўтиринг, жанжалашманд, сўзимга кулоқ солинг.

Мулла ва бойлар ҳайрон бўлиб, ўндан ўз фикрини сўзлашни сўрадилар. Камбагал дарвеш шу

БАЙТ:

Илми ким воситай жоҳ этар,
Ўзинио ҳални гумроҳ этар!

КАДР-КИММАТ

ШУНДАЙ КИЛИБ, мутакабbir қози ҳам дарvешнинг илм-фазилатига қойил бўлиб, ўзининг ипакли тўнини, мисқоли салласини хизматчишининг кўлига берди ва буларни дарvешга кийдиришни буорди. У дарvешдан узр сўраб:

— Эй дарvеш, сенинг қадr-кимmatигни билмабман. Бу тўнни кийиб, саллани ўраб, юқори чиқиб ўтири,

— деди. Хизматчи дарvешга таъзим килиб, салла ва чонлони унга кийizomoki bўlди. Darvesh uni ёniga yakinlaشتiriy, aytidi:

— Нари turin, takabburilic. Bu gururga sabab bўladig'an bu tўn bilan sallan mening kerak emas. Eskis-tuski libos akl-farosatimni kamaytiргanigan kabi ipakli tun, misqolli salla ham oshirimaidi. Akl libosida emas, boшadari!

Шундай kишилар bor, kimmataxo bo лиboslar kiyganlari, uzlariro oro berganlari, ilm-mavriфatdan, odob-tarbияdan behaҳadirlar. Shunday kишиларini boшqalardan юқори, eski-tuski kiyimdagilari esa ulardan tuban sanashinisoфdan emas. Akl, idrok etasasi bўliши учун или, maъriфat taxsil kiliш lозimidir!

БАЙТ:
Олим агар жоҳ учун ўлса за-
лил,
Илми анинг жаҳлига бўлғай
дали!

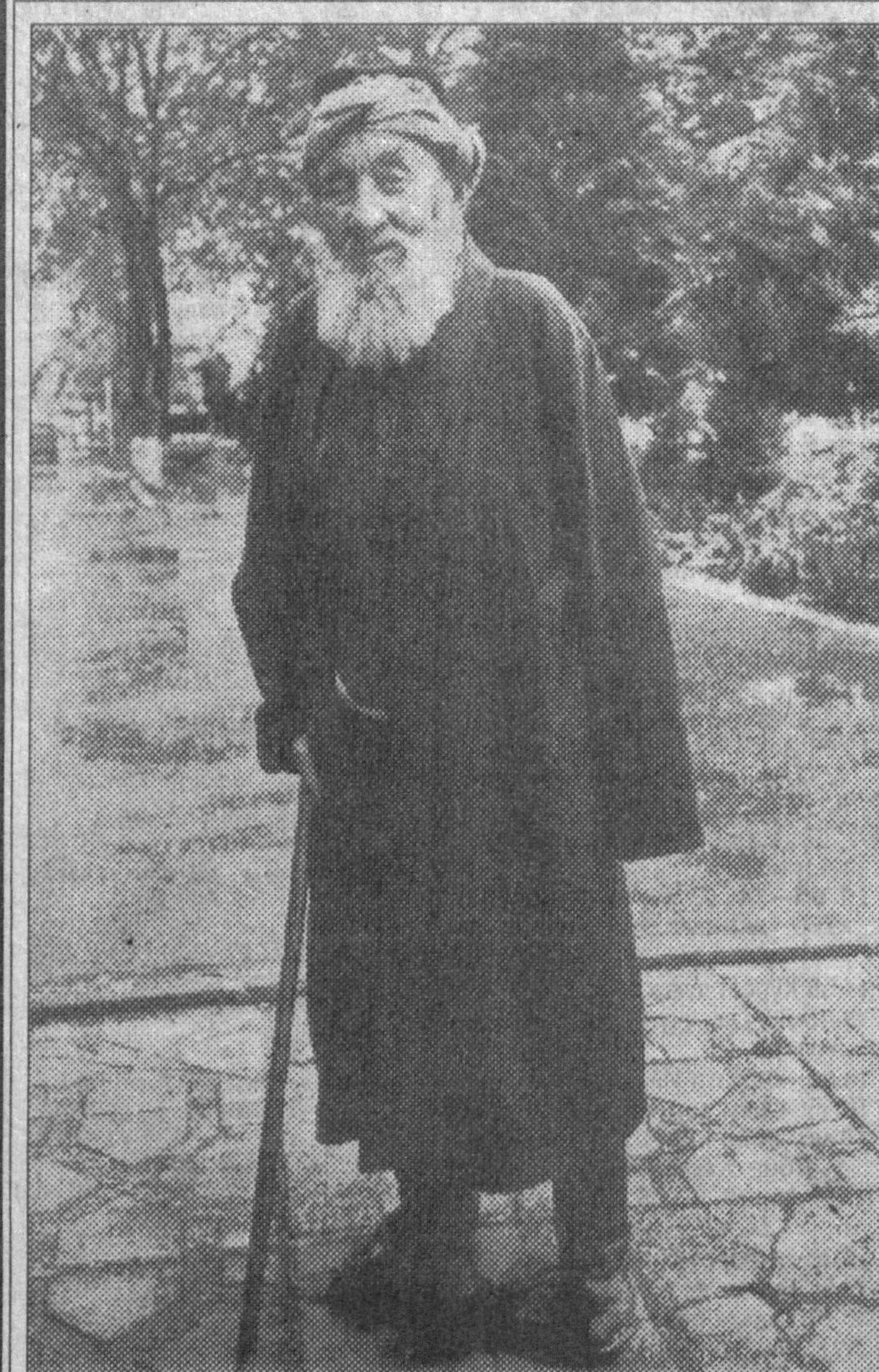
САБОК:

Эй АЗИ! Агар сен илм билан маъшук бўлсан, барча олам ахлига мукarraram bўlasan. Sen odamlarga taъzim kiliшdan bўйин tovlam, taқabburilic. Bu tўnni kiyiб, sallan ni ўrab, юқorи чiқiб ўtiришdan ettiёт bўl!

Сен odamlar bilan shunday muomallada bўlki, toki ular senini жон-dildan sevib kolcinsilar. «Ўзига қарама, сўзига кара», deyilganchi makolga binan odamning libosigiga, zoхiriy suratiga emas, balaki fazl-kamoliga, akl-iderokiga, sўziga, ahlak-tarbiyasiya ettiбor berмok kerak.

ХИММАТ: Илм egalash йўлида маъжхар turiшdan kўra jaҳshirek iшizat va шарағфа etkazidigan vositati!

Баҳодир ВАЛИЕВ
тайёлради.

ХУДО УМР БЕРСА...

ЭҲТИМОЛ

қўнглини издан: «Орифбува ҳаётиди унчалик оғирлик кўрмаганин учун ҳам шу ёнга бардам-бақувват етегандир» деган ўз ҳам ўтиб қолар. Йўқ! Ота эсини танибдики, меҳнат қиласи. Бир вактлар ўзи яшаб турган тумандаги «Темир қадам» жамоа хўжалигининг ташкилотчиларидан бўлган. 53 йил шу колхозда ишлади, бир яратди, ерни ардоқлади, элининг дуосини олди. Бир қанча орден-медаллариям экиб, кўжартириб олишиди.

Отахоннинг барокоти хонадонида ўн фарзанд дунёга келган. Ҳозирда узарине олтитаси ҳаёт.

Катта ўғли Аҳмаджон ота Орипов бу ўз 73 га қадам қўйдилар. Қизлари

Машҳура ва Ҳуснора аялар ҳам олтимайдан

уёғини қоралаб, серфайз

ошаларида «мехрибон

бувижон» бўлиб ўтиришибди.

Азимжон, Баҳтиёр, Собиржон

акалар эса ҳамон эл

хизматида.

Қизиги шундаки, Орифбува ҳаётиди унчалик оғирлик кўрмаганин учун ҳам шу ёнга бардам-бақувват етегандир» деган ўз ҳам ўтиб қолар. Йўқ! Ота эсини танибдики, меҳнат қиласи. Бир вактлар ўзи яшаб турган тумандаги «Темир қадам» жамоа хўжалигининг ташкилотчиларидан бўлган. 53 йил шу колхозда ишлади, бир яратди, ерни ардоқлади, элининг дуосини олди. Бир қанча орден-медаллариям экиб, кўжартириб олишиди.

Отахоннинг барокоти хонадонида ўн фарзанд дунёга келган. Ҳозирда узарине олтитаси ҳаёт.

Катта ўғли Аҳмаджон ота Орипов бу ўз 73 га қадам қўйдилар. Қизлари

Машҳура ва Ҳуснора аялар ҳам олтимайдан

уёғини қоралаб, серфайз

ошаларида «мехрибон

бувижон» бўлиб ўтиришибди.

Азимжон, Баҳтиёр, Собиржон

акалар эса ҳамон эл

деб не-не ўз ҳадамлар ўтиб кетди. Пешонамда бор экан, шундай мустақил кунларга мен етдим-ку! Шундай пайтда эла қўшилмасам, жислакурса қўчат экиб, ўзимдан бօғ қолдирмасам не деган гап бўлади?

Ҳа, чинакам пирубадавлар отахоннинг бу гапларини ўшишиб, ўйга толасан киши.

Бир асрдан ортиқ умр кўрган Орифбувани ўзида шунчалик иштишик

шунчалик иштишик ва мадор тошатестан экан, бугунги янги куннинг қадри ва қиммати биз ўйлагандан ҳам зиёдрок

эканидан далолат эмасми бу?! Нима

бўлгандан ҳам Орифбувага ўхшаганларга

қараб ҳабасин қелмай иложи ўйк: Худо умр берса, ҳаммага ҳам шундай берсинг!..

ЗАРИФАБОНУ.
Даврон АҲМАД сурати.

СПОРТ *СПОРТ* *СПОРТ* *СПОРТ*

Шоҳмот

ЖАҲОН

БИРИНЧИЛИГИДА

ҚАТНАШАДИ

ЎЗБЕКИСТОН шоҳ-

мотилярининг довориги

ковонарлидир. Куни

кечи муслислар ФИДЕ-

НИНГ қарорига кўра

Рустам Қосимжонов

халкаро гроссмейстер

унвон берилганлигини

катта қувонч билан

кутиб олишганди.

Бугун шоҳмот

мухлисларига яна бир

уҳшабарни маълум

килмоқчимиз.

Тошкентлик шоҳмара-

гросмейстер Александр

Ненашев

декабр ойидаги Голландия

дебаҳори

дебаҳори